

Riksförbundet Enskilda Vägar

2022-02-23

i.remissvar@regeringskansliet.se

kopia i.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Dnr I2021/02884

Regeringskansliet

Riksförbundet Enskilda Vägar (Riksförbundet) har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter på Trafikverkets förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022 – 2033.

Riksförbundet har deltagit i beredningsprocessen vad gäller Trafikverkets uppdrag att ta fram ett inriktningsunderlag inför transportinfrastruktur-planeringen för perioden 2022 – 2033 och 2022 – 2037 samt inkommit med remissvar (I2020/02739) på inriktningsunderlaget för ovanstående period.

Nedanstående synpunkter utgör en sammanfattning av tidigare ingivna synpunkter.

Sammanfattning

Riksförbundets uppfattning är att vägnätet, såväl det allmänna som det enskilda måste tilldelas ytterligare resurser för att förhindra en fortsatt försämring av det svenska vägnätet. Kan ytterligare medel inte tillföras måste en omfördelning ske mellan väg och järnväg. Riksförbundet föreslår även att ett pilotprojekt genomförs under planperioden för att förbättra såväl kompetensförsörjningen som konkurrenssituationen inom entreprenörsområdet. Detta skulle förhoppningsvis även leda till bättre och kostnadseffektivare vinterväghållning, främst inom glesbygden.

Inledning

Riksförbundets medlemmar bor och verkar utmed det finmaskigaste delen av Sveriges vägnät. Det är här många av de för vårt samhälle nödvändigaste transporterna tar sin början, det gäller bland annat skogsråvara och lantbruksprodukter. För besöksnäringen och möjligheterna att nå ut till alla de naturreservat som bildats är det enskilda vägnätet avgörande. Undantas cirka 15 000 mil rena skogsbilvägar är det sammanlagt 28 000 mil väg som förvaltas av ideella krafter, varav en mindre del åtnjuter statligt bidrag.

Riksförbundet Enskilda Vägar

Riddargatan 35
114 57 STOCKHOLM

Tel. 08-20 27 50
Fax. 08-20 74 78

E-post: kansliet@revriks.se
Hemsida: www.revriks.se

Enskilda vägar

Mot bakgrund av den betydelse som det enskilda vägnätet har för viktiga delar av det svenska näringslivet är det med förvåning som Riksförbundet noterar att anslaget för det enskilda vägnätet reducerats till 14 miljarder från föreslagna 16 miljarder i inriktningsunderlaget. Med beaktande av de utmaningar som de enskilda väghållarna står inför med större investeringar för att möta en förändrad klimatpåverkan på vägnätet, högre kostnader för såväl sommar- som vinterunderhåll på grund av större andel halkbekämpning och högre bränslekostnader. Till detta kan läggas krav på ökad bärighet på vägar och inte minst på broar. Många av de broar som uppfördes på 50- och 60-talet står idag inför stora renoveringar. För att vidmakthålla dagens funktionalitet på det enskilda vägnätet och för att skapa förutsättningar för människor och näringsliv att kunna bo och verka på landsbygden bör nivån sättas till 18 miljarder.

För närvarande och under ett antal år framöver sker en successiv generationsväxling bland de personer som genom ideellt arbete förväntas sköta det enskilda vägnätet. Detta innebär ett ökat behov av rådgivning från Trafikverkets sida för att dels tillse att vägarna underhålls på rätt sätt dels för att säkerställa att de medel som staten avsätter för enskild väghållning används så effektivt som möjligt. Riksförbundet ser det som angeläget att staten tydliggör detta för Trafikverket.

Allmänna vägnätet

Trots anslagsökningen kommer tillståndet på vägnätet att försämrats ytterligare och i en snabbare takt än vad Trafikverket kan återställa. Såväl det hög- som lågtrafikerade vägnätet kommer att drabbas vilket riskerar att restriktioner i form av hastighet och vikt kan införas. Mot bakgrund av att underhållet av det lågtrafikerade vägnätet redan tidigare var kraftigt eftersatt är det anmärkningsvärt att man även under denna planperiod fortsätter att underfinansiera denna del av vägnätet.

Beträffande uppgraderingen av BK1-vägarna till BK4 kan konstateras att detta sker i en alltför långsam. För att fullt ut dra nytta av uppgraderingen måste takten öka väsentligt.

Riksförbundets uppfattning är att såväl det enskilda som det allmänna vägnätet måste tillföras ytterligare medel. Saknas resurser för detta måste en omfördelning mellan väg och järnväg ske.

Kompetensförsörjning

Från regeringens sida har påtalats behovet av att säkerställa kompetensförsörjningen inom infrastrukturbranschen. Riksförbundet vill här peka på att en god konkurrenssituation i hela landet bör ge bättre förutsättningar för detta. Den nuvarande ordningen med upphandlade baskontrakt, där en entreprenör tar på sig såväl drift som investeringar i ett större område, har lett till rakt motsatta, en utveckling där endast några få stora bolag har möjlighet att ge anbud och tävla om uppdragen för Trafikverket. Som ett pilotprojekt, till exempel i Västerbotten, Norrbotten eller Jämtland, föreslår vi att det under planperioden görs försök med att Trafikverket i stället upphandlar vinterväghållning och barmarksunderhåll var för sig och då gärna i något mindre geografiska områden, varvid det skulle möjliggöra för flera entreprenörer att vara med och konkurrera om till exempel vinterväghållningstjänster. Detta borde i sin tur leda till bättre förutsättningar och en marknad för fler entreprenörer i dessa områden, till fromma för såväl kommunala som enskilda väghållare, vilka därmed enklare bör kunna upphandla driftentreprenörer med rätt kompetens och maskinpark. En sådan åtgärd, som möjliggör förutsättningar för en bättre kompetensförsörjning för branschen, skulle förhoppningsvis också kunna bidra till att råda bot på svårigheterna som idag finns för många väghållare att sörja för en kostnadseffektiv vinterväghållning.

Som ovan

Uno Jakobsson
Ordförande

Mikael Näslund
vice ordförande

Christer Ångström
2:e vice ordförande

Riksförbundet Enskilda Vägar är en partipolitisk obunden organisation som har till uppgift att bistå dem som arbetar med den enskilda väghållningen i Sverige, tillvarata de enskilda väghållarnas intressen samt representera dem gentemot politiker, myndigheter och organisationer. För närvarande har förbundet 13.000 medlemmar, alla enskilda väghållare vars vägar utgör en viktig del av landets lokala infrastruktur och tillsammans betjänar mer än 800.000 fastigheter.